

הורים

איך יודעים שלילד יש דיסלקציה?

אם הילד מתקשה בזיהוי הצלילים המרכיבים מילה, לא מסתדר עם לימוד הקריאה או מתקשה לחרוז מילים, יכול להיות שהוא מתמודד עם דיסלקציה. איך מזהים ומה צריך לעשות כדי לעזור לו? פסיכולוגית קלינית מומחית מסבירה

ד"ר רינת גרין | 07.06.21

ההתמודדות שלנו כהורים משלבת הרבה פעמים אינטואיציה פנימית. היא עובדת כשאנחנו רואים דרך המבט של הילד שלנו שהוא "מפתח" שפעת או כשאנחנו מרגישים מעין תחושה פנימית שמשהו עובר עליו מבחינה רגשית. אבל האינטואיציה ההורית שלנו לבדה לא תמיד מספיקה, במקרים רבים נצטרך לחפש מידע ולשאול שאלות. ובמקרים רבים הידע שלנו יוכל לשנות את עולמו של הילד ואת עתידו.

כשיעל, היום תלמידה בכיתה ו', הייתה בגן, ההורים ראו שיש לה קשיים לקלוט את הקריאה. למרות שהם הסבו את תשומת ליבה של הגננת ושאלו אותה אם גם היא מבחינה בקושי, היא ענתה להם שיש איזו בעיה אך "זה לא נורא" ו"זה יסתדר". הקושי של יעל הלך והתגבר עם השנים ובמהלך שנותיה בגן ובבית הספר אף אחד לא שם את האצבע על הבעיה שלה. כשהייתה בכיתה ו' חברים של הוריה המליצו להם לפנות לבירור מקצועי ולאחר אתר את הסיבה לקשייה. לאחר בירור, יעל אובחנה כבעלת דיסלקציה.

2 צפייה בגלריה

(צילום: shutterstock)

למרות שלהורים הייתה אינטואיציה פנימית שמשהו לא בסדר מבחינת קליטת הקריאה, הצוותים החינוכיים לא זיהו את הבעיה, אם בגלל חוסר מידע ואם בגלל חוסר משאבים, ולכן לא טיפלו בבעיה כמו שצריך. מה שהתחיל כבעיה לימודית התפתח אחר כך לבעיה רגשית.

"הדיסלקציה גורמת לקושי בלתי צפוי בקריאה ומשפיעה על היכולת לקרוא, לאיית לדבר, ולעיתים גם על היכולת ללמוד שפה שנייה"

אחותה בת הארבע של יעל, התקשתה בקליטת הקריאה, להורים כבר היה מידע על דיסלקציה והם גם ידעו שמדובר על לקות תורשתית. בגיל ארבע תמר קיבלה התערבות מבוססת ראיות (EBP) על ידי קלינאית תקשורת המתמחה בטיפול בדיסלקציה שעזרה לה לפתח את המודעות לצלילים שמרכיבים את המילה ובשלב מתקדם יותר לחבר את האותיות לצלילים ולדעת לסמן את הניקוד.

קראו עוד:

[הילד בן שנתיים? ותרו על ההיגיון](#)

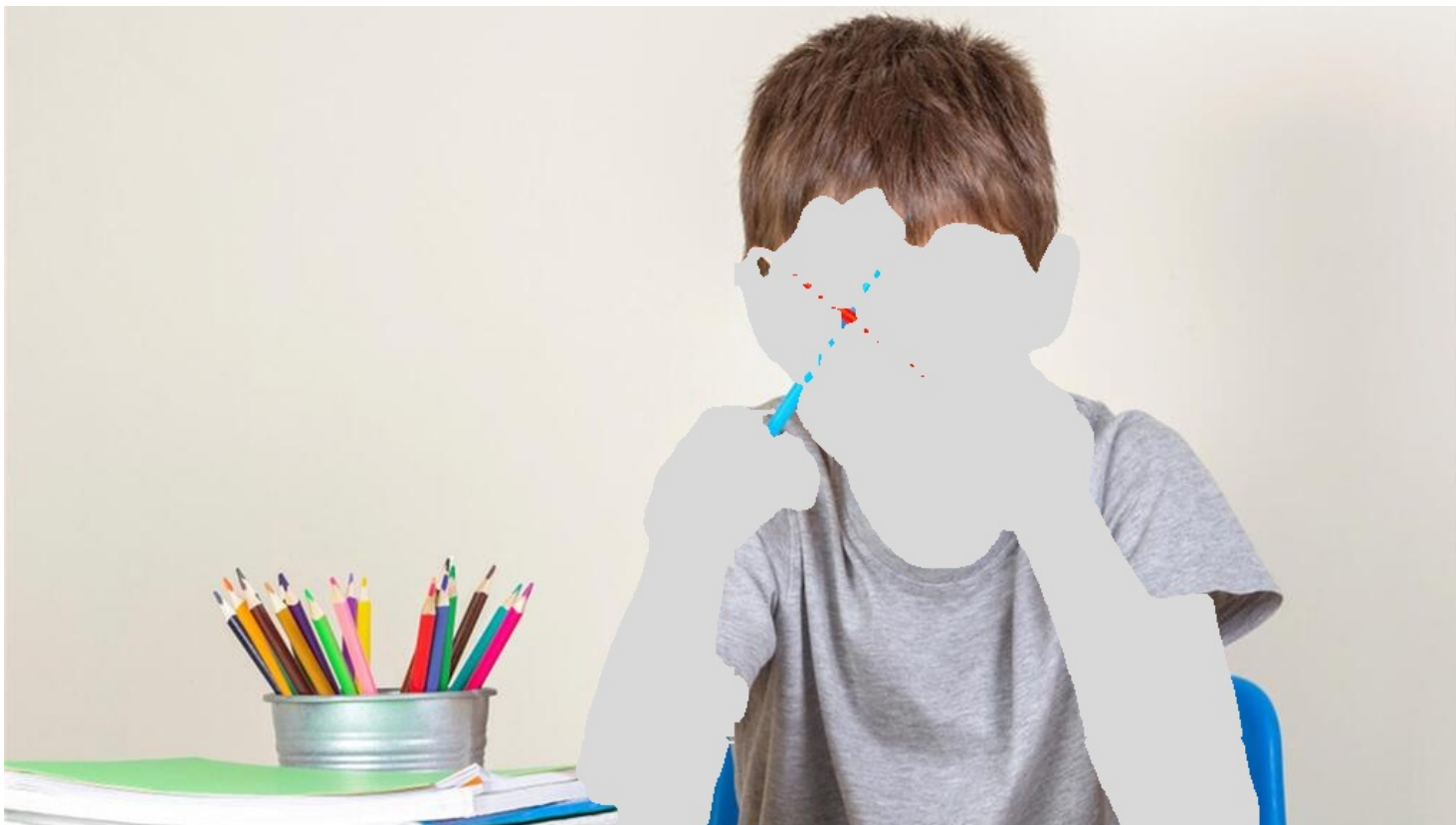
[7 כלים שיעזרו לילדים שלכם ללמוד](#)

[התגובה הנכונה לקלות של הילדים](#)

היום תמר בכיתה ב' והיא לומדת בקצב של הכיתה. סיפורן של האחיות ממחיש עד כמה זיהוי מוקדם והתערבות מבוססת ראיות הניתנת בצורה מבוקרת על ידי אנשי מקצוע שהוכשרו לכך הם קריטיים ויכולים לשפר את לקות הלמידה ולאפשר לילדים לקלוט את המידע ולהפגין את הידע. הדוגמה גם ממחישה כי להורים יש תפקיד מהותי בזיהוי הקושי ובדרישה מהגורמים המקצועיים לתת לילד את ההתערבות שלה הוא זקוק.

מהי דיסלקציה ואיך היא משפיעה על היכולת לקרוא?

דיסלקציה היא לקות למידה נוירולוגית תורשתית המאופיינת בקשיים בזיהוי מילה באופן מדויק, שטף קריאה, איות ופענוח. חשוב לציין כי ילדים בעלי דיסלקציה ברובם הם בעלי פוטנציאל שכלי בטווח הנורמה ואף גבוה, אך דרך הלמידה שלהם שונה מזאת של ילדים אחרים. הדיסלקציה גורמת לקושי בלתי צפוי בקריאה ומשפיעה על היכולת לקרוא, לאיית, לדבר, ולעיתים גם על היכולת ללמוד שפה שנייה.

בקשו מהילד לקרוא בקול רם (צילום: shutterstock)

ישנם כמה גורמים המנבאים דיסלקציה:

- רקע משפחתי – מדובר בתופעה תורשתית
- קושי בזיהוי הצלילים המרכיבים את המילה
- קושי לחרוז מילים
- קושי בזיהוי מדויק של מילים
- קריאה מאומצת בקול: חוסר דיוק, החלפה או השמטת אותיות
- שגיאות כתיב רבות
- קושי בשיום
- שיבושים בשפה המדוברת כמו החלפת סדר ההברות במילה

[לכתבות נוספות - היכנסו לפייסבוק הורים של ynet](#)

אם לפחות שלושה גורמים מתוך אלה קיימים נדרשת בדיקה מעמיקה לזיהוי הסיכוי לדיסלקציה. כדי לזהות קושי בהקניית הקריאה צריך לשים לב לדיוק, לשטף ולאינטונציה בזמן שקוראים בקול רם. מומלץ לעקוב מקרוב אחר הקוראים המתהווים ולוודא שהם עוברים את שלבי הקריאה הנחוצים: זיהוי של הצלילים, האותיות, סימני הניקוד והשיוך שלהם, חיבור האותיות לצלילים, יצירת שטף קריאה ולבסוף הבנת הנקרא.

זיהיתם קושי אצל ילדכם? חשוב לפעול

אם אתם חושדים בבעיה, אל תתעלמו או תהססו לפנות לקבלת עזרה מאנשי מקצוע מומחים בתחום הטיפול ביניהם: פסיכולוגים, קלינאי תקשורת, מרפאים בעיסוק, מורים ועוד. ככל שתתריעו על הבעיה מוקדם, כבר בגיל הגן, כך ניתן יהיה לטפל בה בשיעורי הצלחה גבוהים.

אבחון מוקדם, שיכלול התערבות מובנית, שיטתית, אינטנסיבית ומבוססת ראיות יאפשר לילדים לשפר את הקריאה ובמקרים רבים אף לתקן את הלקות ובכך הם יצליחו לבטא ולפתח את החזקות הטבעיות שיש להם.

מחקרים מוכיחים כי עד אמצע כיתה א' יש חלון הזדמנויות אפקטיבי ביותר, כשהמוח עדיין גמיש, לתקן את הלקות ולא רק לעקוף אותה, ובכך למנוע גם התפתחות של בעיות רגשיות המלוות את הקושי או לצמצם אותן. אם לא ינוצל חלון ההזדמנויות לתיקון הלקות, ימצא הילד את עצמו במרוץ בלתי פוסק לצמצום הפערים הלימודיים אחרי חבריו לכיתה.

הכותבת היא פסיכולוגית קלינית מומחית, מנהלת מקצועית ומייסדת עמותת "קול קורא" למען ילדים עם דיסלקציה ולקויות למידה